

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

LÂM TIẾN

VĂN HỌC CÁC DÂN TỘC
THIỂU SỐ VIỆT NAM HIỆN ĐẠI

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

LÂM TIẾN

**VĂN HỌC CÁC DÂN TỘC
THIỂU SỐ VIỆT NAM HIỆN ĐẠI**

Nghiên cứu

NHÀ QUÁT BẢN HỘI NHÀ VĂN

**ĐỀ ÁN BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ
TÁC PHẨM VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT
CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM**

Cố vấn Ban Chỉ đạo: Nhà thơ Hữu Thịnh
Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

BAN CHỈ ĐẠO

1. Nhà văn Tùng Điền (Trần Quang Điền) *Trưởng ban*
2. Nhà nghiên cứu, TS. Đoàn Thanh Nô *Phó Trưởng ban*
3. TS. Trịnh Thị Thùy *Phó Trưởng ban*
4. Nhạc sĩ Nông Quốc Bình *Ủy viên kiêm Giám đốc*
5. GS.TS. Nguyễn Xuân Kính *Ủy viên*
6. PGS.TS. Lâm Bá Nam *Ủy viên*
7. ThS. Vũ Công Hội *Ủy viên*
8. ThS. Phạm Văn Trường *Ủy viên*
9. ThS. Nguyễn Nguyễn *Ủy viên*
10. ThS. Nguyễn Ngọc Bích *Ủy viên*

Giám đốc

Nhạc sĩ Nông Quốc Bình

LỜI GIỚI THIỆU

Uy ban toàn quốc Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam là tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, mái nhà chung của các Hội Văn học nghệ thuật cả nước. Liên hiệp gồm 74 tổ chức thành viên với trên 45.000 hội viên là văn nghệ sĩ thuộc các Hội Văn học nghệ thuật chuyên ngành Trung ương và các Hội Văn học nghệ thuật tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, trong đó có Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trải qua gần 25 năm hình thành và phát triển, đến nay Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam đã có hơn một nghìn hội viên, trong đó gần 600 hội viên là người dân tộc thiểu số hoạt động tại 34 tổ chức cơ sở và các chi hội, tỉnh thành hội trong cả nước. Trong giai đoạn từ năm 1999 đến nay, được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, đã có hàng nghìn công trình, tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam được sưu tầm, nghiên cứu, biên dịch, sáng tạo.

Bộ sách này là một phần của Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam”, với mục tiêu là thực hiện chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước nhằm bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam; quảng bá di sản văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam với bạn bè thế giới; góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc và xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, thúc đẩy tiến trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; bổ sung nguồn tài liệu phục vụ công tác giảng dạy, nghiên cứu, trao đổi, giao lưu và phát triển văn hóa giữa các tộc người, nhân dân trong và ngoài nước, với cộng đồng quốc tế.

Bộ sách là kết quả từ kho tài liệu hàng nghìn công trình, tác phẩm đã được nghiên cứu, sưu tầm, biên dịch, sáng tạo qua nhiều thế hệ tác giả, nghệ nhân, hội viên của Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trong quá trình thực hiện bộ sách, Ban Chi đạo mong nhận được góp ý của quý bạn đọc gần xa.

TM. BAN CHỈ ĐẠO
TRƯỜNG BAN

Nhà văn Tùng Điền
Phó Chủ tịch Thường trực
Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

PHẦN I

**ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP
NGHIÊN CỨU VĂN HỌC CÁC DÂN TỘC
THIỂU SỐ VIỆT NAM HIỆN ĐẠI**

Văn học các dân tộc thiểu số Việt Nam hiện đại còn rất trẻ. Nếu không kể Hoàng Đức Hậu⁽¹⁾ thì văn học các dân tộc thiểu số Việt Nam hiện đại chủ yếu được hình thành và phát triển từ sau Cách mạng tháng Tám năm 1945.

Cho tới nay⁽²⁾ mới có 23 nhà văn các dân tộc thiểu số, so với trên 600 nhà văn của cả nước, chiếm chưa tới 4%. Số lượng tác phẩm cũng chưa nhiều, nhất là tiểu thuyết và kịch bản văn học. Thành tựu, nổi bật

¹ Trong cuốn sách này, tác giả xếp Hoàng Đức Hậu là nhà văn hiện đại Việt Nam.

² Tính đến năm 1993 với nhà văn là hội viên Hội Nhà văn Việt Nam.

nhất của văn học các dân tộc thiểu số Việt Nam hiện đại vẫn là thơ.

Việc phân bố nhà văn giữa các dân tộc cũng không đều nhau. Còn nhiều dân tộc chưa có nhà văn, thậm chí chưa có được tác phẩm văn học đăng trên các báo chí Trung ương và địa phương. Đông nhất là nhà văn dân tộc Tày: 10 người (chiếm 45% tổng số nhà văn các dân tộc thiểu số), sau đó là Thái: 6 nhà văn, còn 8 dân tộc khác, mỗi dân tộc có một nhà văn. Các nhà văn dân tộc Tày gồm có: Triều Ân, Vi Thị Kim Bình, Nông Quốc Chấn, Nông Minh Châu, Hoàng Hạc, Vi Hồng, Ma Trường Nguyên, Y Phương, Nông Viết Toại, Dương Thuấn. Các nhà văn dân tộc Thái có: Cẩm Biều, Lò Văn Cậy, Lò Văn Mười, Lương Quy Nhân, Hoàng Nó, Vương Trung. Các nhà văn dân tộc khác: Vương Anh (Mường), Y Điêng (Ê Đê), Bàn Tài Đoàn (Dao), Mã A Lềnh (HMông), Nay Nô (Gia Rai), Lò Ngân Sùn (Giáy), Lâm Quý (Cao Lan), Mã Thế Vinh (Nùng). Như vậy là chỉ có 10 dân tộc trong tổng số 53 các dân tộc thiểu số Việt Nam có nhà văn của dân tộc mình⁽¹⁾.

Những sáng tác được công bố chủ yếu bằng tiếng

¹ Theo cuốn “Hợp tuyển thơ văn các dân tộc thiểu số Việt Nam” (1945-1980) - NXB Văn hoá 1980 thì có 16 dân tộc thiểu số đã có tác giả.